

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 6.8.1.7..... / 22 JUN 2012

Domnului Augustin Zegrean
Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem alăturat, excepția de neconstituționalitate cu privire la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2012 privind unele măsuri în domeniul cultural, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 400 din data de 14 iunie 2012.

Vă asigur, domnule președinte de înalta mea consideratie.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

București, 19 iunie 2012

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

EXCEPȚIE DE NECONSTITIIONALITATE
a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.27/2012 privind unele
măsuri în domeniul cultural

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.27/2012 privind unele
măsuri în domeniul cultural, Institutul Cultural Român a trecut sub control
parlamentar, Senatul dobândind atribuții legate de organizarea și
funcționarea acestuia.

Consider că, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.27/2012 privind
unele măsuri în domeniul cultural este neconformă prevederilor art.115
alin.(4) și (6) din Constituție și pe cale de consecință este neconstituțională
pentru motivele care vor urma.

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE:

Din Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului criticată de neconstituționalitate rezultă faptul că adoptarea sa a fost determinată, pe de o parte, de necesitatea de a nu fie prelungite efectele profund negative ale unor stări de lucruri care tind să afecteze, cu titlu de permanență, sentimentul de apartenență la națiunea română a celor stabiliți, vremelnici, în alte state, iar, pe de altă parte, de menținere a unor disfuncționalități referitoare la modul de organizare și de funcționare a Institutului Cultural Român. Toate aceste elemente vizează interesul public, astfel încât acestea constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu ar putea fi amânată.

Problema este aceea dacă ordonanța de urgență criticată a fost adoptată cu respectarea prevederilor art.115 alin.(4) din Constituție, adică dacă situația prezentată este una extraordinară, a cărei reglementare nu putea fi amânată spre a fi dezbătută în cadrul Parlamentului, tocmai datorită urgenței reglementării.

Ordonanța de urgență a Guvernului criticată nu respectă prevederile art.115 alin.(4) și (6) din Constituție și ca urmare este neconstituțională.

1. Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut în mod constant că situațiile extraordinare exprimă un grad mare de abatere de la obișnuit sau comun, aspect întărit și prin adăugarea sintagmei „a căror reglementare nu poate fi amânată.” (Decizia nr.255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 16 iunie 2005; Decizia nr.188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.237 din 14 aprilie 2010; Decizia nr.919 din 6 iulie

2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.504 din 15 iulie 2011). În alte cuvinte, aceste situații trebuie să prezinte „un caracter anormal și excesiv, situații care datorită circumstanțelor lor excepționale, impun adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public.” (Decizia nr.253 din 17 iunie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.94 din 27 februarie 1998).

De asemenea, Curtea a mai reținut că prin situații extraordinare trebuie să se înțeleagă acele situații care nu se pot încadra în cele avute în vedere expres de lege. În consecință, dacă legiuitorul nu a instituit o normă specifică unei circumstanțe excepționale, ar fi contrar înseși voinței acestuia, ca regulile existente să fie aplicate cazurilor excepționale.” (Decizia nr.114 din 20 iulie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.370 din 3 august 1999).

Ca urmare, Curtea a mai reținut că „pentru îndeplinirea cerințelor prevăzute de art.115 alin.(4) din Constituție este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public.” (Decizia nr.1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I , nr.507 din 23 iulie 2009). În același timp, tot Curtea decidea că, „Urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare.” (Decizia nr.421 din 8 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 30 mai 2007).

În aplicarea acestei constante jurisprudențe a Curții Constituționale, bazată pe prevederile art.115 alin.(4) din Constituție, se poate ușor constata că prevederile ordonanței de urgență criticate de neconstituționalitate nu îndeplinesc niciuna dintre trăsăturile prevăzute de textul constituțional.

Astfel, în primul rând, trebuie să subliniem faptul că nu are nicio importanță dacă Institutul Cultural Român este sub controlul Președinției României sau al Parlamentului. Problema este că o asemenea măsură, față de circumstanțele speței, se putea soluționa în mod democratic prin dezbateri parlamentară, potrivit procedurii legislative obișnuite, cu sau fără urgență.

De altfel, urgența în adoptarea în Parlament, pe baza unei proceduri legislative obișnuite, a măsurii mai sus citate se putea solicita chiar de către Guvern, în temeiul prevederilor art.76 alin.(3) din Constituție.

Pe cale de consecință, oricum nu se poate dovedi urgența în adoptarea măsurile criticate din ordonanța de urgență a Guvernului.

În al doilea rând, niciunul dintre motivele invocate de Guvern în Nota sa de fundamentare nu constituie o situație extraordinară, pentru că nu sunt stări de fapt obiective, cuantificabile și independente de voința Guvernului, care să pună în pericol un interes public.

Astfel, nu sunt arătate care sunt acele stări de lucruri care ar tinde să afecteze sentimentul de apartenență la națiunea română al celor stabiliți vremelnic în alte state, și nici care sunt disfuncționalitățile referitoare la organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român.

Credem că, și dacă toate argumentele Guvernului ar fi fost adevărate, ar fi existat, cu majoritatea pe care o deține în Parlament acestea se puteau foarte ușor remedia, mai ales că nu există o urgență în sensul reținut de jurisprudența Curții Constituționale, adică adoptarea unor măsuri imediate pentru a nu se ajunge la încălcarea unui interes public.

În acest sens, trebuie să se observe că nu au fost modificate sau completate nici principiile, nici obiectivele și nici atribuțiile Institutului, ci a fost operată doar o ne semnificativă completare de ordin organizatoric prin adăugarea la componența Consiliului de conducere a unui reprezentant al

Academiei Române și a unui număr de 14 membri numiți de Senat, precum și a câtorva reguli procedurale referitoare la convocarea Consiliului de conducere și la conducerea operativă, ceea ce denotă lipsa disfuncționalităților invocate de Guvern pentru adoptarea ordonanței de urgență criticate, fără să existe modificări și completări referitoare la funcționarea acestuia. În alte cuvinte, în lipsa sau caracterul nesemnificativ al unor asemenea modificări și completări referitoare la organizarea și funcționarea Institutului nu se pot invoca eventuale disfuncționalități care ar fi reprezentat o situație extraordinară și care trebuiau remediate prin ordonanță de urgență de către Guvern. Ca urmare, nu suntem într-o situație extraordinară a cărei reglementare nu ar putea să fie amânată de Guvern pentru a nu fi rezolvată pe calea procedurii legislative obișnuite, cu sau fără urgență și, pe cale de consecință, nu s-ar putea reține existența unei iminente încălcări a interesului public.

Astfel, lipsa sau caracterul nesemnificativ al modificărilor și completărilor aduse de ordonanței de urgență a Guvernului criticată denotă lipsa unor asemenea disfuncționalități și existența doar a unor motive subiective și nu a unor stări de fapt obiective. De asemenea, nu se poate susține existența unei situații independente față de voința Guvernului atât timp cât, acesta putea propune luarea măsurilor prevăzute în conținutul ordonanței de urgență a Guvernului criticate, propuneri care să fie dezbătute în Parlament în mod democratic, unde Guvernul are majoritatea necesară, cu sau fără urgență. Nu în ultimul rând, toate argumentele din Nota de fundamentare nu ar putea fi cuantificabile în niciun mod.

Neexistând o situație extraordinară nu se poate reține nici existența unei situații care se abate de la obișnuit sau de la comun sau a caracterului anormal și excesiv al unei astfel de situații, care datorită circumstanțelor

excepționale, ar putea impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public.

2. Prin adoptarea ordonanței de urgență criticate a fost afectat dreptul la transparență care rezultă din conținutul tuturor trăsăturilor statului român, prevăzute în art.1 alin.(3) din Constituție. Această afectarea este invocată de cei peste 2.000 de semnatori ai unor sesizări adresate Instituției Avocatul Poporului, printre care și multe personalități cu rezonanță în cultura românească.

Astfel, nici statul de drept, nici caracterelor de democratic și social, nici demnitatea umană, nici dreptatea care reprezintă valori supreme în statul român, nu ar putea exista dacă în conținutul lor nu ar exista o latură de transparență decizională, un drept al cetățeanului la transparență decizională. De altfel, așa cum reținea Curtea Constituțională în Decizia nr.1.636 din 10 decembrie 2009 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.45 din 20 ianuarie 2010), „respectarea principiilor constituționale și a normelor europene incidente, precum și a jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene, care a condamnat pentru lipsa de transparență (...) (Hotărârea CJCE Comisia europeană contra Franței din 14 octombrie 2004 și Hotărârea CJCE Comisia europeană contra Germaniei din 18 noiembrie 2004)” reprezintă o îndatorire europeană de bază, pe care statele membre ale Uniunii Europene trebuie să o pună în aplicare.

De altfel, prevederile din art.6 – 12 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cuprind reguli procedurale foarte precise și stricte pentru punerea în aplicare a dreptului la transparență decizională, pe care îl au cetățenii români. Tocmai dreptul la transparență decizională și aceste reguli de procedură au fost ignorate de Guvern atunci când a adoptat ordonanța de urgență criticată. Ca urmare, se poate foarte

ușor trage concluzia încălării și a prevederilor art.115 alin.(6) din Constituție, datorită afectării unor drepturi prevăzute de Constituție.

Față de cele de mai sus, rog Înalta Curte Constituțională să constate că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.27/2012 privind unele măsuri în domeniul cultural este neconformă prevederilor art.115 alin.(4) și (6) din Constituție și pe cale de consecință este neconstituțională pentru motivele deja prezentate.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

